דליכא שם אשם על אמו אבל גבי נקבה לעולה דאיכא שם עולה על אמו אפילו רבי שמעון מודה ועוד הא שמעינן ליה לר' שמעון א) ג לעולתו עושה תמורה: אמר ליה: ר' יהושע סבר ליה כאידך תנא ג) (אליבא) דרבי שמעון [א] דתניא ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון אף לעולתו אין עושה תמורה ג) :

מתני' *א תמורת אשם, ולד תמורה, [ב] ולדן ולד ולדן, עד סוף כל העולם ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו ד) [ג] דמיו לנדבה, רבי אליעזר אומר ימותו, ורבי ה) [ד] ח) אליעזר אומר יביא בדמיה עולות. *ג אשם שמתו בעליו, ושכיפרו בעליו נ) ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיו לנדבה ר' אליעזר אומר ימותו ו) (ר' *) אלעזר אומר יביא בדמיה עולה, והלא אף נדבה עולה היא ומה בין דברי ר"א לדברי חכמים אלא בזמן שהיא באה ז) *(עולה) סומך עליה ומביא נסכים ונסכיה משלו, ד אם היה כהן עבודתה ועורה שלו, ה ובזמן שהיא נדבה אינו סומך עליה ואינו מביא עליה נסכים ונסכיה משל ציבור, אע"פ שהוא כהן עבודתה ועורה ח) [ה] משל אנשי משמר:

גמ' וצריכא: דאי אשמעינן אשם בהא קאמר רבי אליעזר ימותו משום דגזר לאחר כפרה אטו לפני כפרה אבל גבי תמורת אשם, ולד תמורתה אימא מודי להו לרבנן ואי אשמעינן התם בהא קאמרי רבנן אבל גבי אשם ט) מודו ליה לר' אליעזר, צריכא. י) [ו] אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה יא) מחלוקת לאחר כפרה אבל לפני כפרה דברי הכל הוא עצמו יקרב אשם. אמר רבא שתי תשובות בדבר חדא דאין אדם מתכפר בדבר הבא בעבירה ועוד התני ג) (נ) רב חנניא לסיועי לר' יהושע בן לוי יב) (דאמר) ולד ראשון קרב יג) ולד שני אינו קרב אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה יד) מחלוקת קודם כפרה אבל לאחר כפרה הוא עצמו קרב עולה, והתני רב חנניא לסיועי לר' יהושע בן לוי קשיא. טו) בעא מיניה רבי אבין בר חייא מר' אבין בר כהנא הפריש נקבה לאשם, בנה מהו שיקרב לעולה ותיפשוט ליה מדר' יוסי ברבי חנינא דאמר *מודה רבי יז) אליעזר לא שמיע ליה. מאי א"ל בנה קרב עולה, הא מאי עד כאן לא קאמר רבי יח) אליעזר אלא מפריש נקבה לעולה דאיכא שם עולה על אמו אבל גבי אשם דליכא שם עולה על אמו אפילו רבי אליעזר מודה, א"ל טעמא דרבי אליעזר לאו משום שם עולה על אמו יט) אלא משום דחזי להקרבה והא נמי חזי להקרבה, איתיביה ולדן, ולד ולדן עד סוף כל העולם כ) יביא בדמיהן עולה בדמיהן אין עצמו

*) [נפסחים עג. ובשבועות יב. איתא ר' יהושע]

דליכא שם אשם על אמו. דלא אשכחן נקבה: **עושה תמורה**. אלמא נחתא לה קדושת הגוף לרעות/לשון ירושלמי נקבות היכי קרבי שלמים כא) הא קדוש גופייא לעולה כלומר(ג) ובעו רעייה דהא אמרינן(ב"ק דף עת:) אי בעי פטר נפשיה בעולת העוף כלומר בעולת נקבה: **ועוד הא אמר ר' שמעון דקדשה לגופה**. דהא אוקימנא לר"ש לעיל דסבירא ליה כר' אלעזר בן עזריה: **מתני' תמורת אשם**. בין זכר בין נקבה תרעה דהילכתא גמירי לה (לעיל דף יח.) כל שבחטאת מתה באשם תרעה: **ולד תמורה**. כגון אם המיר כג] (הפריש) נקבה לאשמו וילדה: **יביא עולה**. דמותרות לנדבת יחיד אזלי: **והלא אף כשנדבה עולה היא**. בניחותא כג] אלא פרושי מפרש ואזיל מאי בינייהו: **בזמן שהיא באה חובה**. שהיא מוטלת על היחיד להקריבה סומך עליה כו': **ואם היה כהן**. אותו כד] שהפריש האשם וכפר באחר וניתק הראשון לרעייה: **עבודתה ועורה**. של עולה הבאה מן המותר: **שלו היא**. שהוא[עצמו]מקריבה ונוטל את העור ואפילו אינו מאותו משמר (המשמרת) באותה שבת דהכי תניא מנין לכהן שבא ומקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה ת"ל ובא בכל אות נפשו ושרת, בב"ק בשילהי הגוזל קמא (דף קט:): **ולא סומך עליה**. דקרבן לצבור אין בו סמיכה חוץ מפר העלם דבר של צבור ושעיר המשתלח דגמירי שתי סמיכות בצבור במנחות בפרק שתי מדות (דף צג.): **ואע"פ שכהן**. כלומר ואפילו הוא כהן עבודתה ועורה של אנשי משמר שהרי של צבור היא ואין כהן של משמר אחר רשאי להקריב דכתיב לבד ממכריו על האבות מה כה] [ו] *מסרו אבות זה לזה אני בשבתי ואתה בשבתך: **גמ' וצריכא**. לאיפלוגי בתרתי ר' אליעזר ורבנן: **דאי אשמעינן אשם**. שכיפרו בעליו, בההוא קאמר רבי אליעזר ימות משום דגזור אחר כפרה שנתכפר בראשון אי אמרת יביא בדמי המותר עולה אתי למימר נמי קודם כפרה כו] אם נפל בו מום *(אחר) אתי לאתויי בדמיו עולה וקעביד איסורא דכל זמן שלא נתכפר קיימי דמיה לאשם: **אבל תמורת אשם**. דליכא למימר הכי דהא קודם כפרה נמי תמורת אשם לאו להקרבה קיימא דהכי הוא דגמירי לה: **אימא מודה**. רבי אליעזר דרועה כז] ע"א ירושלמי דאי אשמעינן גבי תמורה בההיא קאמר ר' אליעזר תמות היא וולדותיה משום דאתי לאיחלופי הואיל ושתיהן עומדות ההקדש והתמורה אתי [ל]טעות ולהחליף הראשון לרעייה והתמורה לאשם הואיל וסוף סוף דמיה קרבי לא איכפת ליה אי (ד) מקריב לה וקעבד תרי איסורי חדא דמקריב תמורה ועוד דמייתי בדמי האשם עולה והוא לא נתכפר עדיין דתמורה לא כיפרה לו כדאמרינן לקמן דאין דבר הבא בעבירה מכפר על [...]ה ותמורה באה בעבירה שעבר על לא יחליפנו אבל אשם שכפרו בעליו דלא אתי לאיחלופי דהא אם נמצא ראשון קודם כפרת שני לא איכפת [...] הי קריב והי רועה אימא מודה להו לרבנן כו': **הוא עצמו**. ולד התמורה יקרב אשם אם אבד הראשון: **בעבירה**. ותמורה עבר על לא [יח]ליפנו (ויקרא כז) ואע"ג דתמורת עולה ושלמים קרבה, הנהו לאו לכפרה אתיין: (ה) כח] **ורב חנינא לסיועי לר' יהושע בן לוי**. לעיל בהאי פירקא [דף יח:]: [ח] **ולד שני אינו קרב**. והאי ולד שני הוא דתמורה קרי 'וולד' הואיל ומכח אחר אתי: **מחלוקת**. דולד תמורה קודם כפרה, דהתם [...]ר ר"א ימות דאי אמרת ירעה, כיון דדמיה קרבי, אתי לאיחלופי ולאקרוביה לאשם ורבנן אמרי כיון דאיהו גופיה לא אקריב עולה לא אתי [לא]יחלופי אבל לאחר כפרה דליכא למימר איחלופי הוא כט] והולד עצמו יקרב עולה: **מדרבי יוסי ברבי חנינא**. דאמר לעיל מודה ר"א כו' [...] ושמעינן מינה דטעמיה דרבי אליעזר גבי ולד (ו) מפריש נקבה לעולה משום דאיכא שם עולה על אמו אבל הכא דליכא שם עולה על אמו [...]: **משום דחזי להקרבה**. הולד: **איתיביה**. מתניתין היא תמורת אשם כו': **יביא בדמיהן עולה**. מילתיה דרבי אלעזר נקט:

א) [נ"ל ור' אלעזר הוי"ט וע"ש. עי' רש"ק ועי' לעיל יג ע"ב רש"י ד"ה ר"א] ב) נ"ל ירעה עד שיסתאב וימכר כו' ימות ג) לעיל יח: ושם איתא רבי חייא]

אם היה כהן עבודתה ועורה שלו. פירוש אם היה כהן זה שהמותר שלו הוא עצמו מקריבה והעור שלו ואפילו אינו מאותו משמר המשמרת באותה שבת דהכי תניא מנין לכהן שבא ומקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה ת"ל ובא בכל אות נפשו ושרת בב"ק בשילהי הגוזל קמא (דף קט:) לשון רש"י: **אבל** לפני כפרה ד"ה הוא עצמו יקרב אשם. וא"ת וכי עדיף האי ולד מאימיה דאינו אימיה אינה קריבה אשם דהלכה למשה מסיני דתמורת אשם אינה קריבה אשם וי"ל דשמא סבירא ליה דתמורת אשם כיון דנקבה היא שפיר* קריבה אשם לפני כפרה דלא איתמר הילכתא אלא בתמורה דהיא עצמה חזיא לאשם כגון זכר אבל לאחר כפרה כל מותרות לנדבה אזלי ובתר הכי קאמר מחלוקת לפני כפרה* שהתמורה נמי ל] דמיה קריבה לעולה ס"ע: **אין** אדם מתכפר בדבר הבא בעבירה. ותמורה באה בעבירה היא שעבר על לא יחליפנו ואע"ג דתמורת עולה ושלמים קריבה הנהו לאו לכפרה אתיין לא] לשון רש"י: **ולד** שני אינו קרב. ולד תמורה כולד שני דמי והקשה מורי הרמ"ר מאי קפריך והא רבי יהושע ב"ל אליבא דרבי שמעון קאמר ופליגי רבנן עליה דכל ולדות קרבי עד סוף העולם ותירץ דפריך אהא דקאמר ד"ה ואפילו *כר' אליעזר ואיא דקאמר לב] אפילו לרבנן ולד ראשון קרב ולד שני אינו קרב אלמא גרע שני מראשון וא"כ לר' אליעזר דאמר במתני' ולד ראשון אינו קרב כ"ש שני: **אבל** גבי אשם דליכא שם עולה על אמו. הכא לא מצי לפרושי דליכא שם עולה על אמו בעולת העוף דהא הוי שם עולה על אמו בעולת העוף אלא ה"פ תחילת הקדש דאימיה לאו לשם עולה איקדיש דהא לשם אשם הוקדש: **בדמיהן** אין בעצמן לא. ותימה למורי הרמ"ר מאי קפריך היינו טעמא דהכא הוא עצמו לא משום דאתי לאיחלופי כדאיתא לעיל והאי טעמא לא שייך במפריש נקבה לאשם ותי' דכ"ל דלא אמר הני טעמי דלעיל אלא לגבי התמורה עצמו אבל הולד יש לו דחיית אמו והיכי קאמרת במפריש נקבה לאשם דבנה עצמה יקרב עולה וה"נ אנו נ"ל לעיל בפירקין (דל"ע) דפריך מהאי משנה דהכא לר"א דאמר המפריש נקבה לעולה וילדה הוא עצמו יקרב עולה:

עין משפט נר מצוה

ל א מיי' פ"ג מהלכות תמורה הלכה א:
לא ב מיי' פ"ד שם הלכה ד:
לב ג מיי' פ"ד מהלכות פסולי המוקדשין הלכה יד:
לג ד מיי' פ"ד מהלכות כלי המקדש הל' ז:
לד ה מיי' פ"ג מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ז:
לה ו מיי' פ"ד מהלכות תמורה הלכה ד:
לו ז מיי' שם וע"ש בכ"מ:

אבל לאחר כפרה ד"ה הוא עצמו קרב עולה שהתמורה נמי קאי לעולה ס"ע סס"ד ז"ק

שיטה מקובצת

א] שמעון דאמר לעולתו: ב] תיבת אליבא נמחק: ג] עי' בהשמטות בסוף המס': ד] ויפלו דמיהם לנדבה: ה] ור' אלעזר אומר יביא בדמיהן עולות: ו] ימותו ורבי אלעזר אומר יביא בדמיהן עולה והלא אף הנדבה עולה: ז] באה חובה סומך תיבת עולה נמחק: ח] ועורה של אנשי אות מ' נמחק: ט] אשם אימא מודו: י] צריכא ל"א וצריכא דאי תנא תמורת אשם קמייתא הו"א הוא דפליגי משום דאתא לאחלופי אבל בתרייתא אימא לא אהכין תנא בתרייתא ואי תנא אשם שמתו בעליו הו"א בהדא אמר ר' אליעזר משום דלא מחלפן אבל תמורת אשם מחלפן אימא לא אהכי תנא תמורת אשם: יא] אבוה לא שאנו אלא לאחר: יב] תיבת דאמר נמחק: יג] ולד שני אינו קרב ולד תמורה נמי כולד שני שאף התמורה עצמה אינה תחילת הקדש וא"ת ומאי פריך הא הך דריב"ל הוא לפרושי מילתא דר"ש דמתניתין אבל רבנן פליגי עליה וסברי דולד ולד קרב [לרבנן דר"א] ואומר הר"ם דמדר"ש נשמע לרבנן [דידיה] דמדקאמר [ר"ש] דלרבנן דר"א ולד קרב אבל ולד ולד אינו קרב אלמא אין ולד ולד קרב

רבינו גרשם

שלמים ותני שלמים מכח קדושה דהויה אתיאן דלשום עולות כולהו אקדישינהו ולא חזו לעולה: ל"א למימרא דקדושת הגוף לשום עולה לאשם אקדישינון לכולהו: והא בעו רעייה. נקבות דמכח קדושה דהויה אתיין: ר' יהושע סבר לה כר' שמעון דאמר תימכר שלא במום בכל מידי דלא חזי לגופיה להקרבה לא נחתא לה קדושת הגוף לשם תודה וכח הילכך לא בעי רעייה אלא (ימכרו לצרכי [קרבי] שלמים: איסור דאמר רבי שמעון. לא נחתא ליה קדושת הגוף גבי נקבה לאשם: דליכא שם אשם. עליה בנקבה אבל גבי נקבה לעולה דאיכא שם עולה בנקבה אפילו ר' שמעון מודי דקדשה קדושת הגוף: ועוד הא שמעינן. דאמר אף לעולתו עושה תמורה אלמא דק"ש קדושת הגוף והיכי מצי קרבי שלמים. ר' יהושע סבר לה כאידך תנא אליבא דר' שמעון כו' דאמר אף לעולתו אין עושה תמורה: תמורת אשם. אפילו זכר ולדן כשהתמורה נקבה: או ולד ולדן ירעו דקי"ל כל שבחטאת מתה באשם רועה ותמורת חטאת מתה: ויפלו דמיהן לנדבת צבור. דמותר אשם דמיו קרב עולה: ר' אליעזר אומר ימותו. כדמפרש בגמ' דגזור לאחר כפרה אטו לפני כפרה: ר' אלעזר אומר יביא בדמיהן עולה לנדבת יחיד: אשם שמתו בעליו או שנתכפרו בעליו. באשם אחר ונשתייר ראשון ירעה כו': וצריכא. למיפלג בתרוייהו בפ' בתמורת אשם ובאשם שמתו בעלים: דאי אשמעינן. בחדא באשם שמתו בעלים או שנתכפרו בהא קאמר ר' אליעזר ימותו משום דגזור לאחר כפרה אטו לפני כפרה דא' אמרת לאחר שנתכפרו ירעה גזירה שמא יאמרו קודם שנתכפרו בששניהם עומדים(אחד מהן ירעה) [אחד לכפרה ואחר לרעייה] והיה מפריש לרעייה קודם שיתכפר באחר את אינו דין שכיון שהוא מחויב להביא אשמו ושניהם ראויים לאשם לא ירעה האחר עד שיתכפר בחברו משום הכי קאמר ימות: אבל גבי תמורת אשם וולד תמורה. דהכא ליכא למיגזר דלעולם דינו ירעו בין לפני כפרה בין לאחר כפרה אימא מודי להו לרבנן דירעו צריכא למימר נמי בהא ימותו דגזור הני אטו הני אשם שמתו ושכפרו: ל"א דאי תנא תמורת אשם לחוד דהיינו בבא קמייתא הוה אמינא התם דפליגי רבנן משום דאתי לאיחלופי דאי אמרת תמורת אשם ימות גזרה שמא יתחלף לו באשם עצמו וימות האשם עצמו הילכך קאמרי [ירעו] דאם יתחלפו לכשירניש אית ליה תקנה ויחזור ויביאנו ויקריבנו אבל בתרייתא באשם שמתו בעלים או נתכפרו דהכא ליכא חלוף (דלא הוי) [דהא לא הוי] אלא חד אשם איכא לא פליגי אלא [קסברי] ימות להכי תנא בתרייתא דבהא נמי פליגי (דפליגי בהא אשו רישא) ואי תנא אשם שמתו בהא אמר ר' אלעזר ימות משום דלא מיחלף דליכא אחר אבל תמורת אשם כו':

נושא
הצורך ללמוד מה' ר' אליעזר (ימותו) ורבי (ירעו) ברישא ובסיפא

נושא/מבנה
△
שלבים בר"נ להסביר מתי ק"מת מחלוקת התנאים לגבי ולד התמורה ומתי מוסכם לדברי הכל

נושא
שאלתו של ר' אבין בר חייא הפריש נקבה לאשם, בנה מהו שיקרב עולה

מבנה
△ (מעוקב) תשובות
▽ קושיות